

Wspólne spożywanie rodzinnych posiłków

Autorzy lekcji: dr inż. Marlena Pielak, dr inż. Małgorzata Moczowska-Wyrwisz, dr inż. Artur Głuchowski, dr inż. Piotr Sałek

Lekcja dla uczniów klas IV-VI szkół podstawowych

Materiały edukacyjne realizowane w ramach zadania pn. „Przeprowadzenie badań naukowych z zakresu żywienia dzieci i młodzieży oraz opracowanie i wdrożenie programu edukacji żywieniowej uczniów klas I-VI szkół podstawowych. Junior-Edu-Żywienie (JEŻ)”. Zadanie finansowane ze środków Ministerstwa Edukacji i Nauki na podstawie Umowy nr MEiN/2022/DPI/96 z dnia 07.03.2022 r.

MÓJ WYMARZONY POSIŁEK?

Zastanów się przez chwilę,
podnieś rękę
i powiedz z czym Ci się
kojarzy wymarzony posiłek?

W jaki sposób rodzinny posiłek spełnia różne potrzeby człowieka?

Hierarchia
potrzeb
Maslowa

wyższego
rzędu

niższego
rzędu

Potrzeby fizjologiczne

- Zaspokojenie pragnienia i głodu
- Preferencje i restrykcje żywnościowe każdego członka rodziny

czy wiesz, że?

- Sygnał o sytości trafia do mózgu po 5–20 min od rozpoczęcia konsumpcji

Potrzeby bezpieczeństwa

- Poczucie pewności, że w domu czeka pożywny i bezpieczny mikrobiologicznie posiłek, niezależnie od sytuacji socjo-ekonomicznej rodziny.

czy wiesz, że?

1,9 miliarda dorosłych na całym świecie ma stwierdzoną nadwagę lub otyłość, a 462 miliony ma niedowagę

Potrzeby przynależności

- Spędzanie czasu z rodziną
- Dyskusja na bieżące tematy
- Wzajemne wspieranie się w trudach życia codziennego

czy wiesz, że?

- Potrzeby przynależności objawiają się również w trakcie ceremonialnego przyrządzania posiłków
  - Czy znacie jakieś przykłady?

Kraje Europejskie

- ✓ posiłek przy wysokim stole z krzesłami
- ✓ zastawa stołowa składająca się z wielu elementów

Kraje dalekiego wschodu

m.in. Chiny, Japonia, Korea, Wietnam

- ✓ Powszechne wykorzystanie pałeczek do jedzenia (od > 3 tys. lat)
- ✓ Zależnie od regionu: przy okrągłym stole, przy niskim stoliku (kotatsu)

Kraje bliskiego wschodu i Arabskie

m.in. Turcja, Iran, Arabia Saudyjska, kraje północnej Afryki

- ✓ Tradycyjnie posiłki spożywane siedząc po turecku
- ✓ Konsumpcja palcami prawej ręki potraw umieszczonych na macie

Niektóre kraje Afrykańskie

m.in. Etiopia

- ✓ Tradycyjnie je się ze wspólnego półmiska leżącego na podłodze/stoliku
- ✓ Sięga się wyłącznie po żywność znajdującą od Twojej strony półmiska

Potrzeby szacunku i uznania

- Wzajemne docenianie wkładu każdego członka rodziny w przygotowanie posiłku
- Poszanowanie preferencji żywieniowych członków rodziny
- Elementy rytuału i kultywowania tradycji rodzinnych

czy wiesz, że?

W Etiopii jednym z największych oznak szacunku dla gościa jest **Gursha** – zwyczaj wzajemnego karmienia osób przy stole gołymi rękoma

Potrzeby samorealizacji

- Chęć poznawania nowych smaków
- Dbłość o udekorowanie potrawy
- Dbłość o estetykę nakrycia stołu i sposobu podania posiłku

czy wiesz, że?

Nie zawsze, żywność spożywana jest widelcem i nożem

Mówi się, że jemy oczami- **informacja wizualna jako pierwsza trafia do mózgu**

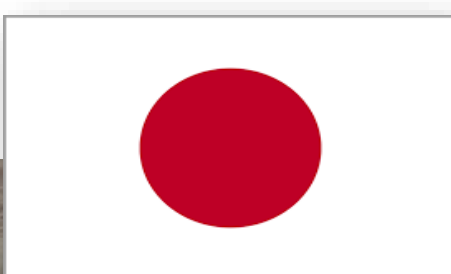
ŚWIĄTECZNE LEPIENIE PIEROGÓW

Przygotowywanie postnych pierogów i uszek przed świętami bożonarodzeniowymi
-podział ról pomiędzy poszczególnych członków rodziny

TAMALADA

Meksykańskie wydarzenie kulinarne przed świętami bożonarodzeniowymi, podczas którego zebrani przygotowują **tamales** (puree kukurydziane zawinięte w liście kukurydzy i gotowane na parze).

MOCHITSUKI

-Tradycyjne wydarzenie kulinarne w Japonii przed rozpoczęciem Nowego Roku, w trakcie którego przygotowywane są **mochi** (knedle ryżowe) z ręcznie ubijanego ciasta ryżowego.

ZADANIE PRAKTYCZNE

Wspólne spożywanie rodzinnych posiłków

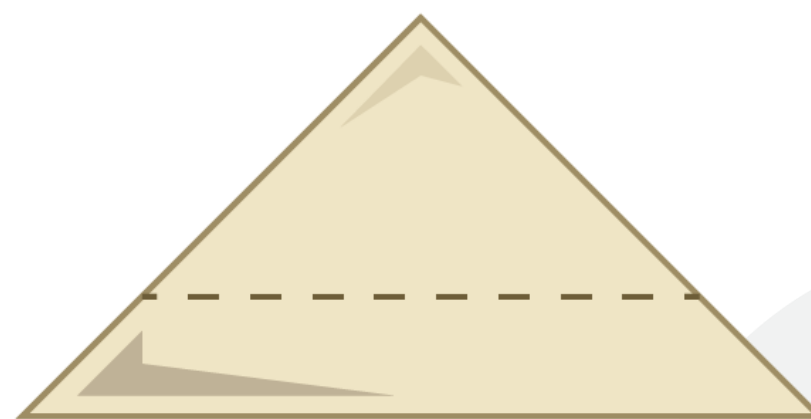
Jak złożyć serwetkę w świecę?

podstępuj krok po kroku z instrukcją

1.

2.

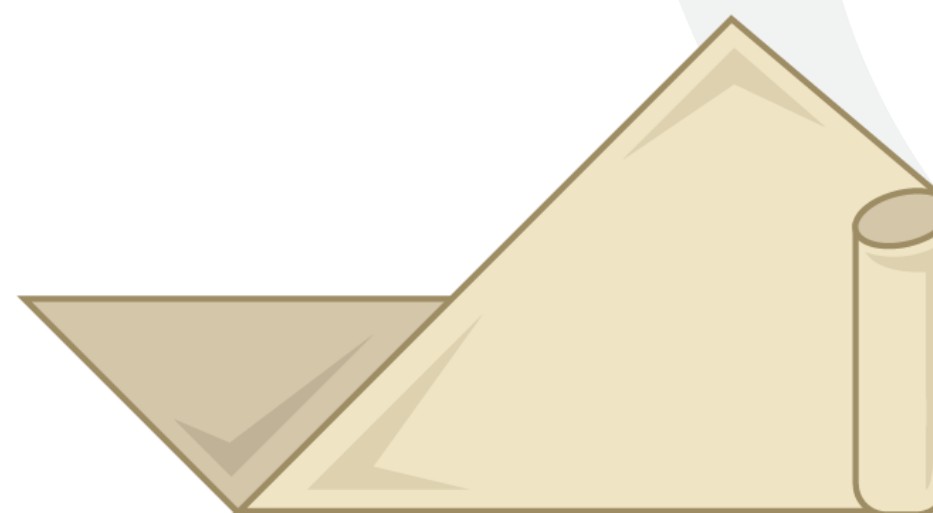
5.

3.

4.

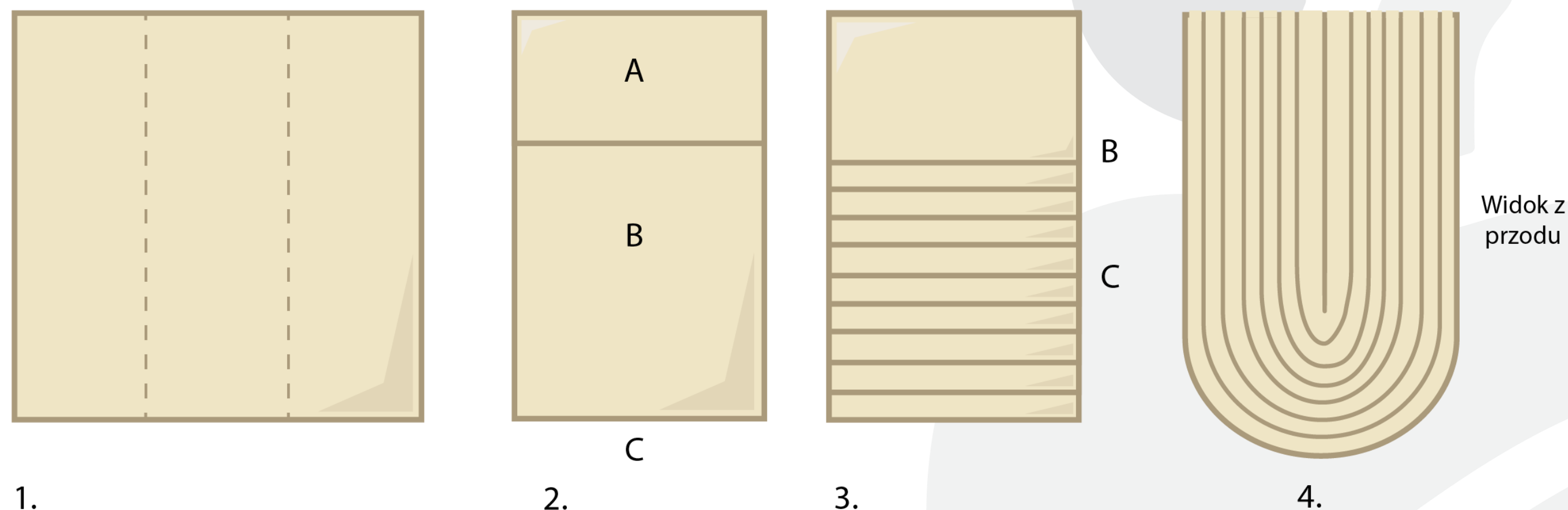

POZIOM
TRUDNOŚCI

Jak złożyć serwetkę w wachlarz?

podstępuj krok po kroku z instrukcją

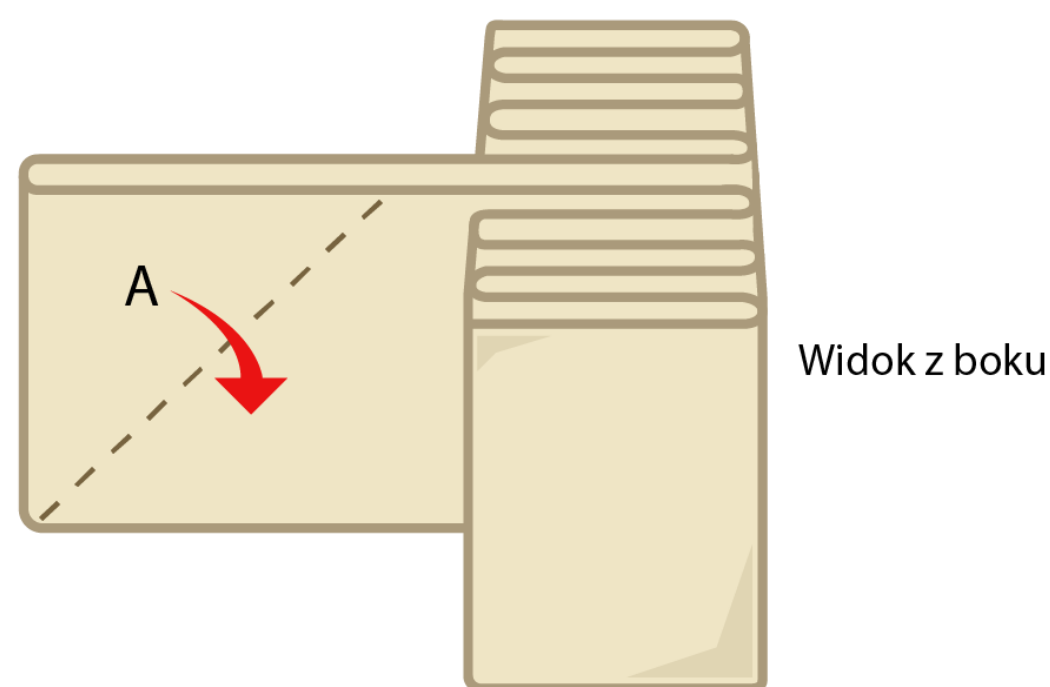

1.

2.

3.

4.

5.

Widok z boku

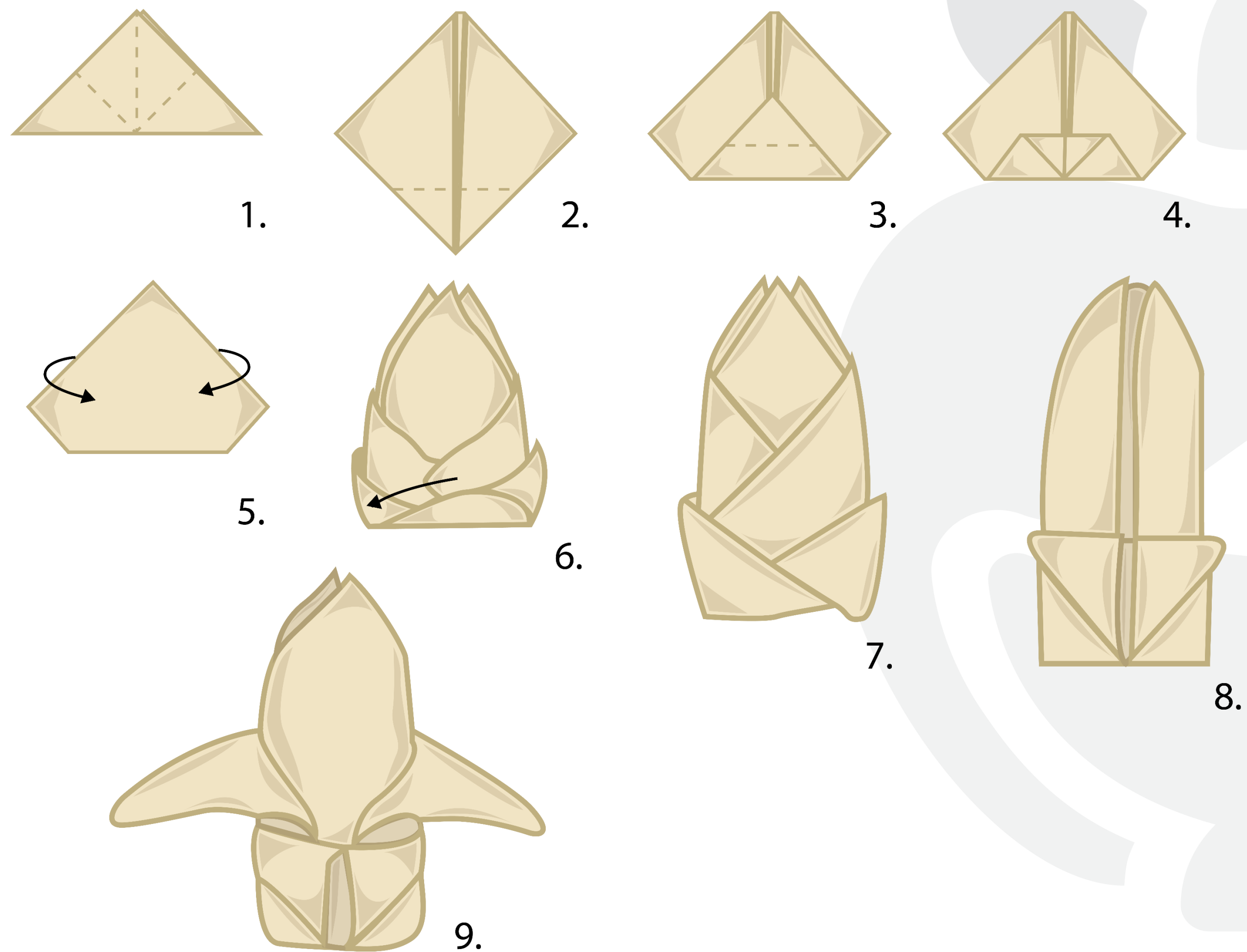
6.

POZIOM
TRUDNOŚCI

Jak złożyć serwetkę w tulipana?

podstępuj krok po kroku z instrukcją

POZIOM
TRUDNOŚCI

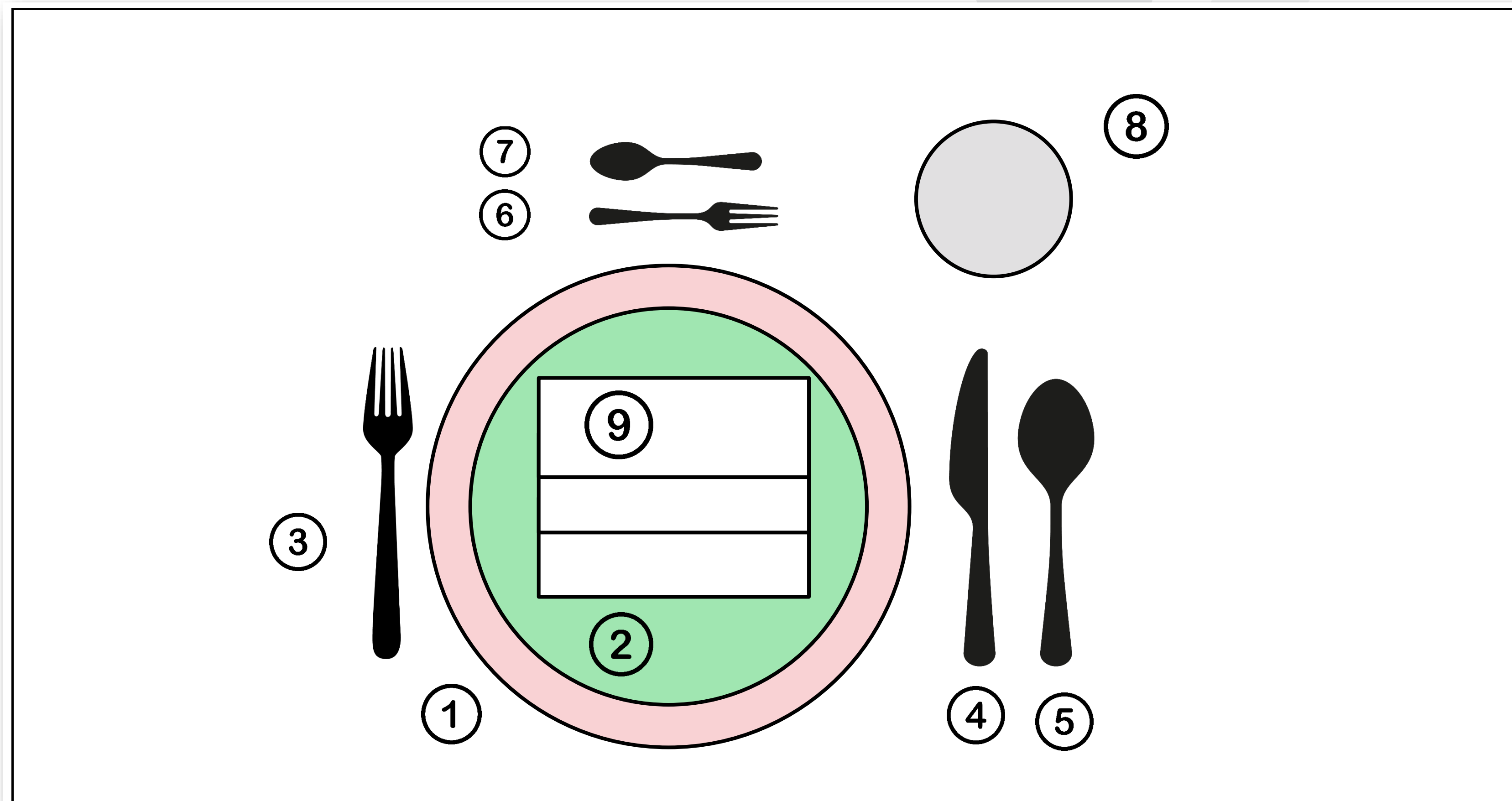
Narysuj jak nakryłbyś stół do przykładowego obiadu?

Mój dzisiejszy obiad

1. Rosół z makaronem
2. Kotlet schabowy, ziemniaki gotowane, mizeria
3. Deser – Szarlotka

Legenda

1. Duży talerz
2. Talerz na zupę
3. Widelec
4. Nóż
5. Łyżka
6. Widelczyk deserowy
7. Łyżka deserowa
8. Szklanka na wodę
9. Serweta

Projekt wymarzonego posiłku

Korzystając z karty pracy →

zaplanuj wymarzony rodzinny posiłek

- możliwy do zrealizowania w ramach budżetu domowego,
- rodzaj posiłku (śniadanie, obiad, kolacja),
- motyw przewodni posiłku (np. kuchnia włoska/ coś z niczego – przegląd lodówki),
- menu (max 1-2 potrawy),
- lista potrzebnych surowców,
- sposób dekoracji stołu,
- podział obowiązków między domownikami.

Załącznik 1. Wzór karty pracy w projekcie wymarzonego posiłku

Projekt wymarzonego posiłku

(imię i nazwisko, klasa)

Moc rodzinnych posiłków

<p>1. Rodzaj posiłku:</p> ☐ śniadanie ☐ obiad ☐ podwieczorek ☐ kolacja ☐ inny (wpisz jaki).....	<p>6. Lista potrzebnych zakupów: <small>wstaw z jeśli już posiadasz</small></p> <p>1. .... ☐</p> <p>2. .... ☐</p> <p>3. .... ☐</p> <p>4. .... ☐</p> <p>5. .... ☐</p> <p>6. .... ☐</p> <p>7. .... ☐</p> <p>8. .... ☐</p> <p>9. .... ☐</p> <p>10. .... ☐</p>																				
<p>2. Motyw przewodni posiłku:</p> ☐ "coś z niczego" – przegląd lodówki ☐ impreza okolicznościowa (np. urodziny) ☐ rodzinny piknik, grill ☐ spotkanie świąteczne ☐ spotkanie z wybraną kuchnią świata ☐ inny (wpisz jaki).....	<p>7. Inne aspekty posiłku: <small>(opisz krótko jak chciałbyś udekorować stół, jak saszynował posiłek? o czym rozmawiałeś?)</small></p>																				
<p>3. Proponowane menu: <small>(uwzględnij preferencje wszystkich członków rodziny)</small></p> <p>1. ....</p> <p>2. ....</p> <p>3. ....</p>	<p>8. Realizacja projektu:</p> <p>1. Czy udało się przygotować zaplanowany posiłek? ☐ Tak (kiedy: .....) ☐ jeszcze nie</p> <p>2. Jeśli tak, podziel się spostrzeżeniami (własnymi/rodziny) .....</p> <p>3. Czy planujecie już kolejny posiłek? jeśli tak to jaki będzie jego motyw? .....</p>																				
<p>4. Szczegóły planu:</p> <p>1. Wymień kto będzie obecny na posiłku? .....</p> <p>2. Wpisz liczbę osób (porcji) ogółem: ____</p> <p>3. Jaki jest budżet? .....</p> <p>4. Kiedy planowany posiłek .....</p>																					
<p>5. Podział obowiązków:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Wybierz obowiązek</th> <th>Ktoś z członków rodziny zaangażowany w wykonanie</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>wybranie receptur</td> <td></td> </tr> <tr> <td>stworzenie listy zakupów</td> <td></td> </tr> <tr> <td>wykonanie zakupów</td> <td></td> </tr> <tr> <td>przygotowanie posiłku</td> <td></td> </tr> <tr> <td>nakrycie stołu</td> <td></td> </tr> <tr> <td>serwowanie potraw</td> <td></td> </tr> <tr> <td>posprzątanie stołu</td> <td></td> </tr> <tr> <td>umycie naczyń</td> <td></td> </tr> <tr> <td>inna (wpisz jaka).....</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Wybierz obowiązek	Ktoś z członków rodziny zaangażowany w wykonanie	wybranie receptur		stworzenie listy zakupów		wykonanie zakupów		przygotowanie posiłku		nakrycie stołu		serwowanie potraw		posprzątanie stołu		umycie naczyń		inna (wpisz jaka).....		
Wybierz obowiązek	Ktoś z członków rodziny zaangażowany w wykonanie																				
wybranie receptur																					
stworzenie listy zakupów																					
wykonanie zakupów																					
przygotowanie posiłku																					
nakrycie stołu																					
serwowanie potraw																					
posprzątanie stołu																					
umycie naczyń																					
inna (wpisz jaka).....																					

Jeżeli któryś z uczestników posiłku korzysta z mediów społecznościowych i chciałbyście się podzielić sukcesem przygotowanego posiłku z innymi uczestnikami projektu, koniecznie dodajcie hasztagi: #MocRodzinnychPosiłków #juniorreduzywienie

Dziękujemy za uwagę

Zapraszamy do zapoznania się z materiałami uzupełniającymi

Autorzy lekcji: dr inż. Marlena Pielak, dr inż. Małgorzata Moczowska-Wyrwisz,
dr inż. Artur Głuchowski, dr inż. Piotr Sałek

Lekcja dla uczniów klas IV-VI szkół podstawowych

Materiały edukacyjne realizowane w ramach zadania pn. „Przeprowadzenie badań naukowych z zakresu żywienia dzieci i młodzieży oraz opracowanie i wdrożenie programu edukacji żywieniowej uczniów klas I-VI szkół podstawowych. Junior-Edu-Żywnie (JEŻ)”.
Zadanie finansowane ze środków Ministerstwa Edukacji i Nauki na podstawie Umowy nr MEiN/2022/DPI/96 z dnia 07.03.2022 r.